

O D REDAKCJI

W 2009 r. w „Aparacie Represji w Polsce Ludowej 1944–1989” (nr 1/7) został opublikowany artykuł Krzysztofa A. Tochmana pt. *Michał Fijałka (1915–1983), cichociemny, żołnierz AK, tajny współpracownik UB-SB o pseudonimie „Osiecki”*. Autor jest pracownikiem Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie. Zajmuje się tematyką cichociemnych od początku lat osiemdziesiątych XX w. Jest między innymi autorem 4-tomowego *Słownika Biograficznego Cichociemnych*, kilku monografi poświeconych sylwetkom cichociemnych (kpt. Michał Fijałka, mjr Wacław Kopisto, płk Adam Boryczka), napisał także kilkadziesiąt artykułów im poświęconych.

Publikacje Krzysztofa A. Tochmana dotyczące Michała Fijałki, w których pisał on o jego współpracy z aparatem bezpieczeństwa PRL (*Słownik Biograficzny Cichociemnych*, t. 2, Zwierzyniec–Rzeszów 2007, oraz wymieniony wcześniej artykuł), stały się powodem postępowania przed sądem. W jego trakcie potomkowie Michała Fijałki domagali się ochrony dóbr osobistych poprzez nakazanie autorowi artykułu pisemnych przeprosin, zamieszczenia oświadczenia w kolejnym wydaniu *Słownika Biograficznego Cichociemnych* oraz zadośćuczynienia finansowego „za niedochowanie staranności przy opracowaniu biogramu Michała Fijałki i pominięcie faktu niezachowania się pisemnej deklaracji współpracy oraz pominięcie relacji świadków i rodziny Michała Fijałki i oparcie się jedynie o materiały organów bezpieczeństwa, przez co doszło do niesłusznego przypisania Michałowi Fijałce zarzutu świadomej współpracy z organami bezpieczeństwa PRL”. Powodem pozwu sądowego było także umieszczenie przez Krzysztofa A. Tochmana danych osobowych

dzieci Michała Fijałki „bez zgody tych osób oraz w sposób naruszający ich dobra osobiste”.

Efektom postępowań przed Sądem Okręgowym w Lublinie (wyrok z 10 lipca 2015 r.), a następnie Sądem Apelacyjnym w Lublinie I Wydział Cywilny (wyrok z 25 maja 2016 r.), było uznanie, że „pozwany publikując informacje o działalności Michała Fijałki jako tajnego współpracownika organów bezpieczeństwa PRL spełnił wymogi rzetelnej pracy historyka, a kwestionowane przez powodów informacje miały oparcie w materiałach źródłowych, jakimi były zasoby archiwalne IPN, które pozwany mógł traktować jako wiarygodne”. Jednocześnie Krzysztof A. Tochman został zobowiązany do przesłania pisemnych oświadczeń na ręce dzieci Michała Fijałki, w których znalazły się przeprosiny za umieszczenie ich danych osobowych w biogramie cichociemnego. Wyrok sądu drugiej instancji został wykonany przez Krzysztofa A. Tochmana.

Spór znalazł rozstrzygnięcie sądowe, jednak szanując prawo do naukowej polemiki, drukujemy tekst inż. Grzegorza Fijałki. W następnym numerze „Aparatu Represji w Polsce Ludowej 1944–1989” redakcja umieści replikę Krzysztofa A. Tochmana, co w naszym przekonaniu zamknie sprawę spornego artykułu także na niwie naukowej.